

Pleidooi voor welstand op het platteland

Om de kwaliteit van het platteland te waarborgen, moeten de gemeenten welstandscommissies inschakelen bij het vaststellen van hun ruimtelijke ordeningsbeleid.

Directeur Flip ten Cate van de Federatie Welstand lanceerde dit idee vorige week op het jubileumcongres, ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de koepel van de 130 welstandscommissies. Volgens Ten Cate vormt welstand het 'gemeentelijke kwaliteitsoog'. Bij ontwikkelingen op het platteland, moeten gemeenteraden het veelal doen zonder dit 'geweten'. Ten Cate: 'We hebben in elke stad en dorp een welstandsnota vastgesteld. Daarmee is politiek en democratisch vastgelegd waar nieuwe ontwikkelingen aan worden getoetst, om te voorkomen dat de

ruimtelijke kwaliteit vermindert. Maar we hebben ons vooral tot de bebouwde kom beperkt.' En dat is onterecht, vindt de directeur van de jubilerende organisatie, omdat er grote veranderingen plaatsvinden op het platteland. Boeren hebben eeuwenlang borg gestaan voor een zorgvuldige omgang met en inrichting van het platteland. Maar die tijd is voorbij, nu dagelijks zo'n elf boerenbedrijven er de brui aan geven. Volgens Ten Cate biedt de nieuwe wet Ruimtelijke Ordening mogelijkheden om op de veranderende situatie in te spelen. Volgens die wet moeten gemeenten straks een structuurplan maken, waarin zij een toekomstvisie schetsen op het gemeentelijk grondgebied. Daarin zouden - met behulp van welstand - criteria kunnen worden opgenomen waaraan het ruimtelijke beleid kan worden getoetst.

Friso de Zeeuw, directeur Nieuwe Markten van het Bouwfonds MAB, kan een eind met Ten Cate meegaan. 'Gezien de bagger die nu soms in het landelijk gebied wordt geproduceerd, is een gerichtere welstand op het platteland nodig. Maar als de welstand zich gaat bemoeien met het opstellen van structuurplannen, gaat de welstandscommissie óók mede bepalen waar wat gebouwd mag worden. Dan gaan ze zich bezighouden met planologie en dat vind ik een brug te ver.' Net als de directeur van de Federatie Welstand vindt De Zeeuw wél dat de welstandscommissies eerder dan nu gebeurt bij bouwplannen betrokken moeten worden. Nu vindt de toetsing van een bouwaanvraag pas plaats als het bouwplan is afgerond. 'We zijn dan niet meer dan een hinderlijke spuit elf', stelt Ten Cate.

De praktijk is overigens minder somber stemmend. In veel gemeenten praten welstandscommissie tegenwoordig al informeel mee in de schetsfases van bouwplannen, zodat tijdige aanpassing mogelijk is. De formele welstandstoets is dan nog slechts een formaliteit. (PB)

i.m.

